

ความรู้และเจตคติต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Knowledge and Attitude toward Studying Laws in Daily Life Subject of Mahasarakham University Students

ศุภวุฒิ โมกข์เมธากุล¹

Suphawut Mokmethakul¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความรู้และเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวนทั้งสิ้น 314 คน โดยเปิดตาราง Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความรู้และเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัย ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศต่างกัน, อายุต่างกัน, การศึกษาต่างกัน, อาชีพต่างกัน, รายได้ต่อเดือนต่างกัน, มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$) แต่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่เลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่เลือกเรียนสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกับนิสิตที่เลือกเรียนสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน, ระดับการศึกษาต่างกัน, อาชีพต่างกัน, รายได้ต่อเดือนต่างกัน, ที่เลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$) แต่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ จึงพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกับนิสิตที่มีอายุ 20 - 29 ปี นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : กฎหมายในชีวิตประจำวัน, ความรู้, เจตคติ

¹ พนักงานวิชาการ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Academic Officer, Colleges of Politics and Governance, Mahasarakham University

Abstract

This study analyzes the knowledge and attitude toward studying Law in the Daily Life of Mahasarakham University students. Samplings were 314 Mahasarakham University students who enrolled in the Law in Daily Life class. They were retrieved by using the Krejcie and Morgan table and the Stratified Random Sampling technique. The research instrument was a questionnaire on knowledge and attitude toward studying Law in Daily Life of Mahasarakham University students invented based on the aims and the framework of the research.

The results of the research were as follows:

The students in the sampling group with different genders, ages, education and incomes did not have knowledge and understanding of the law in daily life ($p > 0.05$). The students from different majors had knowledge and understanding of the law in daily life differently with 0.05 level of statistical significance. Pair comparison revealed that the students, who were studying in humanities and social sciences, had different knowledge and understanding of the law in daily life from the students who were studying health sciences while other pairs revealed no difference. Students with different genders, education, income and major of studying did not have a different attitude toward the Law in Daily Life subject; however, the students with different ages had a different attitude toward the subject at .05 level of statistical significance. Pair comparison showed that the Mahasarakham University students whose age was lower than 20 years old and those who between 20-29 years old had a different attitude toward the Law in Daily Life subject while other pairs presented no difference.

Keywords: Law in daily life, knowledge, attitude

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษาในระดับภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้เจริญเติบโตไปอย่างรวดเร็ว ในลักษณะของการก้าวกระโดด โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของจำนวนนิสิตในมหาวิทยาลัยในรอบ 10 ปี โดยในปีการศึกษา 2555 มีการรับนิสิตเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 12,326 คน (กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.2555) ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนการรับนิสิตระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยที่อยู่ภูมิภาคเดียวกัน จากสภาพ

สังคมที่มีความสลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอาชญากรรม เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม กฎหมายจึงเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กฎหมายจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่เป็นกฎเกณฑ์ในการกำหนดแบบแผน ข้อปฏิบัติของมนุษย์ที่ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดขึ้น หรือเกิดจากแนวปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ใช้แก้ไขข้อขัดข้องบางประการที่เกิดขึ้นในสังคม (สมยศ เชื้อไทย. 2544:90)

กฎหมายจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับตัวบุคคล สังคม การเมือง เศรษฐกิจ

และแนวความคิดทางปรัชญาของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งเป็นวิวัฒนาการอย่างหนึ่งทางสังคมด้วย ดังนั้น การขาดความรู้ทางกฎหมายของนิสิตอาจทำให้เกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลจนกลายเป็นข้อขัดแย้งได้ อีกทั้งปัญหาในเรื่องของการขาดความสนใจและความรู้ในกฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิต ทำให้ผู้มีความรู้ทางกฎหมายสามารถใช้กฎหมายในการเอาผิดเอาเปรียบได้หรือไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และการไม่รู้กฎหมายจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของนิสิต จนอาจลุกลามกลายเป็นปัญหาสังคมได้

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาดังกล่าว มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษาถึงระดับความรู้และเจตคติเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาให้นิสิตมีศักยภาพด้านความรู้และสามารถนำไปปรับใช้ในการช่วยเหลือสังคมและชุมชนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความรู้ และเจตคติต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ และเจตคติต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เลือกเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ทั้ง 11 กลุ่มเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,725 คน แบ่งเป็น ระบบปกติ 1,288 คน ระบบพิเศษ 437 คน (ระบบลงทะเบียน กงทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวน 314 คน โดยเปิดตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 จำแนกนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ออกตามกลุ่มเรียนและระบบการศึกษา

1.2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันตามสัดส่วน

1.2.3 ทำการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เรียนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชา
กฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะ
เป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ลงทะเบียนเรียน
รายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ออกตาม
กลุ่มเรียนและระบบการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จาก
แบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการประมวลผลตาม
หลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ
(Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ ความ
เข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้วิธีการประมวลผล
ทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ
(Percentage)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เจตคติต่อการ
เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นำข้อมูลที่รวบรวม
ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติซึ่งประกอบด้วย
ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลใน
รูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุป
ผลการดำเนินงานวิจัย โดยกำหนดการให้คะแนน
คำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 99 - 100)

ระดับเจตคติมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

ระดับเจตคติมาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ระดับเจตคติปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

ระดับเจตคติน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับเจตคติน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้น หาค่าเฉลี่ย ของ คำตอบ
แบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย
ของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (สุนันทา แก้วสุข. 2544 : 46)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีเจตคติอยู่
ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่
ในระดับอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่
ในระดับอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่
ในระดับอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีเจตคติอยู่
ในระดับอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1) ร้อยละ (Percentages)

5.1.2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation)

5.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน คือ

5.2.1 t - test

5.2.2 F- test (ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้
ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิต
กลุ่มตัวอย่าง

1.1 พบว่า คำถามที่ นิสิต กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ตอบถูกมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เรื่องระบบกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย คือ ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร จำนวน 302 คน (ร้อยละ 96.20) รองลงมาคือ เรื่องกฎหมาย คือ คำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐบาลที่ได้บัญญัติขึ้น เพื่อใช้บังคับความประพฤติของพลเมืองที่อยู่ในรัฐ หากผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็จะมีผลและ ถูกลงโทษ จำนวน 296 คน (ร้อยละ 94.30) และเรื่อง ในการกู้ยืมเงินที่มีจำนวนเกินกว่า 2,000 บาทขึ้นไป ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ มิฉะนั้นจะฟ้องร้อง บังคับคดีไม่ได้ จำนวน 295 คน (ร้อยละ 93.90)

1.2 พบว่า จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน นิสิตกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน คือ 22 คะแนน จำนวน 50 คน (ร้อยละ 15.92) รองลงมา 21 คะแนน จำนวน 43 คน (ร้อยละ 13.69) และ 24 คะแนน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 13.06)

1.3 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่เกณฑ์ 18 คะแนน หรือ 60% จำนวน 294 คน (ร้อยละ 93.63) ไม่ผ่าน เกณฑ์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 6.37)

2. ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนิสิต กลุ่มตัวอย่าง

พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เรียน รายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน คิดว่าการเรียน วิชากฎหมายในชีวิตประจำวันจะสามารถช่วยให้ ไม่ถูกเอาเปรียบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา คิดว่าวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันเป็น วิชาที่นิสิตทุกคนควรได้รับการศึกษาทุกคน อยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) และหลังจากการเรียน ทุกครั้ง ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสมบัติที่ได้รับสามารถปรับ ใช้ได้กับชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ และมีนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ที่เจตคติทาง ลบต่อการเรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่เข้าใจวิชากฎหมายใน ชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) รู้สึกว่าคุณสมบัติทางกฎหมายที่ได้รับไม่แตกต่างกับ ก่อนที่ข้าพเจ้าได้เรียนวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันมีหลาย เรื่องมากเกินไปจนจำเป็นในชีวิตประจำวัน อยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบ ความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง

3.1 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

3.2 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายใน ชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

3.3 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

3.4 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มี อาชีพต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

3.5 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

3.6 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เลือก เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยว กับกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อวิชา
กฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยขอเสนอตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

4.1 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ
ต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน
ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

4.2 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ
ต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 พบว่า นิสิตนิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มี
ระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมาย
ในชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

4.4 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มี
อาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิต
ประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

4.5 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิต
ประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

4.6 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เลือก
เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายใน
ชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$)

สรุปผล

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง
ที่เลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชา
กฎหมายในชีวิตประจำวันของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน
มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นิสิต
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยว
กฎหมายในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้
แสดงให้เห็นว่านิสิตกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เห็น
คุณค่าในการศึกษากฎหมาย ซึ่งมีความสัมพันธ์
กันในทางบวกกับผลเจตคติต่อวิชากฎหมายใน
ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ผลการวิจัย ยังพบว่า
นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน
มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิต
ประจำวัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 ซึ่งความรู้ ถือเป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่
ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการ
นึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ (อักษร
สวัสดิ์ 2542, 26) โดยนิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเรียน
สาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีความ
รู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน
แตกต่างกับนิสิตที่เลือกเรียนสาขาวิชาด้าน
วิทยาศาสตร์สุขภาพ และยังพบอีกว่า นิสิตกลุ่ม
ตัวอย่างที่เลือกเรียนสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์
สุขภาพ มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายใน
ชีวิตประจำวัน โดยเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ $\bar{X} = 23.50$
คะแนน รองลงมา คือ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน
โดยเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X} = 22.38$ คะแนน และยังพบ
ว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน
ของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์แตกต่างกันมากที่สุด และด้าน
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับ
กฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันน้อยที่สุด
โดยเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X} = 21.91$ คะแนน

และยังพบอีกว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ
ต่างกัน มีเจตคติต่อวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 โดยนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อวิชา
กฎหมายในชีวิตประจำวัน แตกต่างกับนิสิตที่มีอายุ

20 - 29 ปี นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันทำให้เจตคติหรือความสนใจต่อการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามกฎหมาย คุณค่าของตนเองและสังคม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ซึ่งกันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการ ตามกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัย (ทิตนา แชมมณี. 2550 : 237 – 239)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1.1 คณาจารย์ผู้สอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามกฎหมาย คุณค่าของตนเองและสังคม จนเกิดการยอมรับในคุณค่านั้น

1.2 คณาจารย์ผู้สอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ต้องสร้างกระบวนการทดสอบผู้เรียน โดยทำเป็นแบบฝึกหัด หรือสัมภาษณ์ผู้เรียน ก่อนและหลังทำการเรียนการสอนในรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันทุกครั้ง

1.3 คณาจารย์ผู้สอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ที่เป็นผู้แต่งเอกสารประกอบการสอนรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน ควรมีการจัดเสวนา แลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อทบทวนความเหมาะสมของเนื้อหาในรายวิชากฎหมายในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจและปัญหาในการศึกษาวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและรูปแบบกระบวนการเรียนรู้วิชากฎหมายในชีวิตประจำวันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในวิชากฎหมายในชีวิตประจำวัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ทุนสนับสนุนการวิจัยและขอบคุณ ดร.ปรัชญามหาวิจิตรชัยมนตรี ดร.สุทธิศักดิ์ ภัทรมานะวงศ์ ดร.อลงกรณ์ อรรคแสง ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมยศ เชื้อไทย. (2544). *ความรู้นิติปรัชญาเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- สุนันทา แก้วสุข. (2544). *การศึกษาเจตคติและสภาพการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มผลงานจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- อักรร สวัสดิ์. (2542). *ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.